

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) – Ion Țurcan
instanța de apel : Curtea de Apel Chișinău – Iu.Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

DECIZIE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecătorul
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând cererea de recurs declarată de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, secția Administrare Construcții Locative din Chișinău filiala a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, prin care a fost respinsă cererea declarată de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă

La 09 octombrie 2016, SA „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Secția Administrare Construcții Locative din Chișinău filiala a ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea datoriei în sumă de 1 140 945,38 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 113 165,07 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat (f.d.6-7).

În cadrul ședinței de judecată din 09 februarie 2017, reclamantul a solicitat încasarea doar a dobânzii de întârziere în sumă de 113 165,07 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 50 000 lei cu titlu taxei de stat (f.d.47).

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 09 februarie 2017, s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica” împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Secția Administrare Construcții Locative din Chișinău filiala a ÎS „Calea Ferată din Moldova”. S-a încasat de la Secția Administrare Construcții Locative din Chișinău filiala a ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SA „Termoelectrica” dobânda de întârziere în sumă de 113 165,07 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 50 050 lei cu titlu de taxă de stat și comisionul bancar (f.d. 50, 53-55).

La 09 martie 2017, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 09 februarie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri prin care, să fie respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica” (f.d. 52).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2017, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, fiindu-i acordat apelantului un termen până la 27 iunie 2017 ora 11.20, pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii plății taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 2 546, 21 lei, totodată s-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d.59-61).

ÎS „Calea Ferată din Moldova” la 27 iunie 2017 a prezentat cererea de apel motivată, concomitent printr-o cerere solicitând scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului (f.d.67-70, 71-73).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, s-a respins demersul apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, fiindu-i acordat termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2 546, 21 lei, până la 26 septembrie 2017, ora 11.20. S-a adus la cunoștința apelantului ÎS „Calea Ferată din Moldova” că, în cazul dacă nu va prezenta dovada achitării taxei de stat în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare (f.d.92-96).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 08 august 2017, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei decizii, prin care cererea privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel să fie admisă.

În motivarea cererii de recurs a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată pe motiv că, actele anexate la materialele dosarului confirmă starea precară a ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ce ar fi suficient pentru a considera că la moment aceasta este în imposibilitatea de a achita plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel (f.d.98-100).

La 19 septembrie 2017, SA „Termoelectrica” a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” (f.d. 123-126).

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus la 08 august 2017 (f. d. 98-100), împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 (f.d.92-96) este depus în termen, în cazul în care la materialele cauzei nu este nici o probă privind recepționarea acesteia.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că, la 09 octombrie 2016, SA „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Secția Administrare Construcții Locative din Chișinău filiala a ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea datoriei în sumă de 1 140 945,38 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 113 165,07 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat (f.d.6-7).

În cadrul ședinței de judecată din 09 februarie 2017, reclamantul a solicitat încasarea doar a dobânzii de întârziere în sumă de 113 165,07 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat (f.d.47).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 09 februarie 2017 s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată SA „Termoelectrica” împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Secția Administrare Construcții Locative din Chișinău filiala a ÎS „Calea Ferată din Moldova”. S-a încasat de la

Secția Administrare Construcții Locative din Chișinău filiala a ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SA „Termoelectrica” dobânda de întârziere în sumă de 113 165,07 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 50 050 lei cu titlu de taxă de stat și comisionul bancar (f.d. 50, 53-55).

La fel s-a constatat, că la 09 martie 2017, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a contestat cu apel nemotivat hotărârea primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Centru) din 09 februarie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica” (f.d. 52).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2017, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, fiindu-i acordat apelantului un termen până la 27 iunie 2017 ora 11.20, pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii plății taxei de stat pentru depunerea apelului în sumă de 2 546, 21 lei, totodată s-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d.59-61).

ÎS „Calea Ferată din Moldova” la 27 iunie 2017 a prezentat cererea de apel motivată, concomitent printr-o cerere solicitând scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului (f.d.67-70, 71-73).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, s-a respins demersul apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, fiindu-i acordat termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2 546, 21 lei, până la 26 septembrie 2017, ora 11.20. S-a adus la cunoștința apelantului ÎS „Calea Ferată din Moldova” că, în cazul dacă nu va prezenta dovada achitării taxei de stat în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare (f.d.92-96).

În conformitate cu art. 365 alin. (4) CPC, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că încheierea instanței de apel din 27 iunie 2017, este una întemeiată, bazată pe aprecierea justă a circumstanțelor de fapt.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. art. 364 și 365 CPC și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de

la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Totodată, art.4 alin.(1) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Aceiași concluzie derivă și din prevederile art.85 alin.(4) CPC, care stabilește cazurile de scutire de la plata taxei de stat, inclusiv în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În interpretarea corectă a normei enunțate, instanța de recurs relevă că, scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 alin. (4) CPC, este un drept al instanței de judecată, dictat de capacitatea reală a justițiabilului de a achita taxa de stat calculată conform Legii taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992, capacitate care urmează a fi apreciată de către instanță și care urmează a fi nemijlocit reflectată de probele anexate la dosar în acest sens.

În speță, instanța de recurs precizează că apelantul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, având obligația de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 2 546, 21lei, fapt reținut și de instanța de apel a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând situația materială precară, anexând la cererea de apel următoarele înscrisuri: copia ordinului nr.48/N din 23 februarie 2016 (f.d.74-75), copia ordinului nr.154/N din 30 mai 2016 (f.d.76-77), copia ordinului nr.247/N din 01 septembrie 2016 (f.d.78), copia ordinului nr.6/N din 03 ianuarie 2016 (f.d.79-80), copia situației financiare pentru perioada 31 martie 2016 (f.d.81-85), copia încheierii din 03 iunie 2016 și copia încheierii din 02 februarie 2017 (f.d.86,87).

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a concluzionat că apelantul, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, nu a anexat probe pertinente și concludente în susținerea cerinței.

Or, potrivit art.118 alin (1) CPC, fiecare parte în proces trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, instanța de recurs relevă că, recurentul-apelantul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, urma să prezinte informații de la Oficiul Cadastral, Centrul Resursilor Informaționale de Stat „Registru” cu privire la deținerea ori lipsa în proprietate a bunurilor imobile, mobile, cote de participație în cadrul unor întreprinderi etc., care ar atesta situația

financiară precară și ar justifica acordarea facilității respective la achitarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În consecință, în lipsa probelor concludente și pertinente ce ar demonstra incontestabil situația materială dificilă a ÎS „Calea Ferată din Moldova”, cererea acesteia cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu poate fi admisă.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă, cât și de cea internațională.

Astfel, Colegiul remarcă că, odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, urmau să fie anexate la depunerea cererii de apel actele ce ar confirmă starea materială precară invocată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 nu se încalcă dreptul ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația națională cât și ce-a internațională. Or, CEDO prin practica sa constantă, de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza *Golber v. the United Kingdom* §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane vs United Kingdom* 28 mai 1985).

Limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (cauza *Bellet vs France* §-31, *Grecia Manibardo vs Spain* §-44).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, secția Administrare Construcții Locative din Chișinău filiala a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari